Ministerie van Justitie en Veiligheid

Aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken en Wetgevingsbeleid

Datum
14 februari 2025

Onze referentie
6184457

Dossiernummer
5828423

Bijlage(n)
3

nota

Agendering van kabinetsreactie op WODC rapport inzake Beleidskompas in ACPD, MCPD en MR

1. Aanleiding

Met deze nota wordt u gevraagd akkoord te gaan met agendering van de concept-kabinetsreactie op het WODC rapport inzake het onderzoek naar het gebruik van het Beleidskompas binnen de rijksoverheid in de ACPD, MCPD en MR en verzending aan de Kamers.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met:

- agendering van de concept-kabinetsreactie in de ACPD, bij akkoord van de ACPD agendering in de MCPD en bij akkoord van de MCPD, agendering in de MR; en
- na akkoord van de MR, verzending aan beide Kamers.

Ontbijtbijeenkomst rapporteurs wetgevingskwaliteit
Op woensdag 19 februari 2025 (09:00-10:00 uur) organiseren de rapporteurs wetgevingskwaliteit van de Tweede Kamer de besloten ontbijtbijeenkomst 'Wettenmakers aan het woord'. In deze bijeenkomst willen de rapporteurs in gesprek met elkaar over verbeterpunten voor Kamer en regering als het gaat om wetgevingskwaliteit. U bent daar één van de twee gastsprekers. Het streven is om de concept-kabinetsreactie voor de ontbijtsessie aan de Kamers te verzenden. Om de kans op tijdige verzending te vergroten, is het wenselijk dat de concept-kabinetsreactie in de ACPD van 28 januari a.s.. wordt behandeld. Met het oog op de aanleverdata voor de ACPD wordt u gevraagd uiterlijk 16 januari akkoord te geven. Opgemerkt wordt dat ook bij behandeling in de ACPD op 28 januari tijdige verzending nog niet is gegarandeerd, omdat de datum van de MCPD nog niet bekend is.

3. Kernpunten

Om zicht te krijgen op de vraag in hoeverre het Beleidskompas bekend is en gebruikt wordt, is regelmatige evaluatie nodig. Daarom heeft is in opdracht van het Ministerie van JenV door het WODC een eerste evaluatie uitgevoerd naar het gebruik van het Beleidskompas binnen de rijksoverheid. Het rapport is 1 oktober 2024 aan u overhandigd tijdens de Dag van de Wetgeving en daarna aan de Kamers gezonden. Het onderzoek moet worden gezien als een nulmeting. Uit de evaluatie volgt dat een kleine meerderheid (56%) van de beleidsambtenaren en leidinggevenden het Beleidskompas kent en dat 24% van de beleidsambtenaren

aangeeft het Beleidskompas te gebruiken. Uit de evaluatie blijkt verder dat ambtenaren positief staan tegenover het Beleidskompas, maar dat er ruimte is voor verbetering. In het rapport van het WODC staan twaalf aanbevelingen voor de verdere implementatie van het Beleidskompas.

De voorliggende conceptbrief bevat de inhoudelijke reactie op het rapport. In de brief wordt eerst ingegaan op het belang van het Beleidskompas en daarna kort op de inhoud van het rapport. Vervolgens volgt een algemene reactie. Daarna wordt ingegaan op de acties die ondernomen worden om – in lijn met de aanbevelingen van het WODC - rijksbreed de bekendheid en het (correcte) gebruik van het Beleidskompas te vergroten. Ook wordt ingegaan op de monitoring van het gebruik van het Beleidskompas.

- Naar aanleiding van behandeling in de ACPD zijn in de concept-kabinetsreactie enkele kleine wijzigingen doorgevoerd. De wijzigingen zien met name op het iets verder aanscherpen van de teksten over de rol van de politiek, de uitvoeringsorganisaties en de inzet op educatie.
- Naar aanleiding van behandeling in de MCPD is, overeenkomstig het verzoek van de VNG en de Manifestgroep, in de concept-kabinetsreactie het begrip publieke dienstverlening verwerkt en verduidelijkt dat zij als belanghebbenden vanzelfsprekend een andere positie hebben dan een individuele burger. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om enkele laatste tekstuele, niet-inhoudelijke verbeteringen door te voeren.

4. Toelichting*

4.1. Politieke context

Het Beleidskompas is ondersteunend aan adequate politieke besluitvorming over beleidsvraagstukken en de afwegingen die daarvoor moeten worden gemaakt. Het draagt daarmee bij aan verbetering van de kwaliteit van beleid en – in het verlengde daarvan – de kwaliteit van wetgeving. Het Beleidskompas draagt eraan bij dat belanghebbenden, zoals uitvoeringsorganisaties, burgers en experts, vroegtijdig en continu worden betrokken in de beleidsvorming en alle relevante kwaliteitsaspecten op het juiste moment worden toegepast, zodat er uiteindelijk op efficiënte wijze goede afwegingen kunnen worden gemaakt. Het tijdig betrekken van burgers, het verbeteren van besluitvorming en de inzet op wetten die werken zijn onderdeel van het regeerakkoord.

4.2. Financiële overwegingen

De in de conceptbrief opgenomen acties worden gefinancierd met de POK-middelen die aan de Directie Wetgeving en Juridisch Zaken structureel zijn toegekend. De acties zijn onderdeel van Beleidsprioriteit “Goede wetgeving”, zoals opgenomen in paragraaf 2.4.1 van de Begroting van het Ministerie van JenV voor 2025. Een deel van de acties wordt samen met het SGO-traject Versterking Beleidskwaliteit opgepakt. Dit traject heeft eigen middelen.

Beleidskeuze uitgelegd Onderbouwing doeltreffend, doelmatig en evaluatie (CW 3.1)	
1. Doel	Vergroten bekendheid en het (correcte) gebruik van het Beleidskompas.
2. Beleidsinstrument(en)	O.a. communicatie, opleidingen, ontwikkelen handelingsperspectief en verbeteren gebruiksvriendelijkheid website, stroomlijnen formats, etc.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	Zie hierboven.
3B. Financiële gevolgen voor de maatschappelijke factoren	N.v.t.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	De acties dragen er aan bij dat over twee jaar bijna alle beleidsambtenaren het Beleidskompas kennen en de helft het Beleidskompas correct toepast. Voorwaarde is wel dat alle betrokkenen binnen beleids- en wetgevingsprocessen zich hiervoor inzetten. Dit geldt met name voor de departementen.
5. Nagestreefde doelmatigheid	Gekozen is voor een breed scala aan instrumenten, zoals communicatie, opleidingen en verbeteren van de website. Deze instrumenten worden op dit moment uitgewerkt met behulp van experts (op bijvoorbeeld het gebied van educatie, gedrag en communicatie) om te borgen dat de prestaties en effecten worden bereikt.
6. Evaluatieparagraaf	Er wordt een monitoringsplan opgesteld om te borgen dat de doeltreffendheid en doelmatigheid gemonitord en geëvalueerd wordt. Bovendien is het voornemen om over drie jaar een nieuw breed evaluatieonderzoek uit te laten voeren, als vervolg op het WODC rapport.

4.3. Juridische overwegingen
N.v.t. (er worden geen juridische instrumenten ingezet om de doelen te behalen)

4.4. Krachtenveld
De conceptbrief is opgesteld door het Beleidskompasteam binnen DWJZ/JenV en interdepartementaal afgestemd met de werkgroep en de stuurgroep Beleidskompas, het IBP, het IOFEZ, het IHW, het IOWJZ en het SGO. Intern heeft

DCOM input geleverd op de conceptbrief.

4.5. Strategie, uitvoering en implementatie
Elk van de departementen is verantwoordelijk voor de implementatie van het Beleidskompas binnen hun departement. Het centrale Beleidskompasteam faciliteert deze implementatie waar mogelijk door de komende periode in te zetten op de in de kabinetsreactie genoemde acties.

Deze acties worden op dit moment uitgewerkt, in nauwe samenspraak met de werkgroep en stuurgroep Beleidskompas waarin alle departementen zijn vertegenwoordigd en het traject SGO-traject Versterking Beleidskwaliteit. Bij het uitwerken van de acties worden experts en gebruikers betrokken, zodat de acties maximaal effect hebben.

Voor het verinnerlijken van de nieuwe werkwijze in het Beleidskompas een gedrags- en cultuurverandering is. Dit vraagt tijd. De acties dragen bij aan het inzetten van die cultuur- en gedragsverandering, maar leidinggevenden, de ambtelijke top, het kabinet en het parlement kunnen hier ook een grote rol in spelen. Daaraan wordt in de brief ook aandacht besteed. Over de mogelijkheden om de rol van leidinggevenden en de ambtelijke top te versterken, wordt op dit moment nagedacht. Dit geschiedt in nauwe samenwerking met de werkgroep en stuurgroep Beleidskompas en het SGO-traject Versterking Beleidskwaliteit.
Om te benadrukken dat het Beleidskompas een werkwijze voor het ontwikkelen van beleid is, is het voorstel om de brief in de ACPD en MCPD te agenderen en niet in de CJB en RBJ.

4.6. Communicatie
Directie Communicatie en DWJZ zijn in overleg over het opstellen van een kernboodschap over beleid- en wetgevingskwaliteit ten behoeve van communicatie richting burgers en beide Kamers der Staten-Generaal.

4.7. Ontwikkelingen hiervoor
U bent eerder in het stafoverleg met DWJZ bijgepraat over de inhoudelijke hoofdlijnen en de planning van deze brief.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting
De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Bijlage(n)
- Concept-kabinetsreactie op WODC rapport inzake Beleidskompas voor Tweede Kamer
- Concept-kabinetsreactie op WODC rapport inzake Beleidskompas voor Eerste Kamer
- Ministerraadformulier